Lietas arhīva Nr. CA-0476-20/12
ECLI:LV:ZAT:2020:1223.C33667816.12.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2020.gada 23.decembrī

Zemgales apgabaltiesa

šādā sastāvā: tiesnese referente Inese Belicka,

tiesnese Svetlana Maršāne, tiesnese Inese Skudra,

ievērojot Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „MARNORI" par parāda piedziņu un sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI" pretprasībā pret /pers. A/ par 2014.gada 8.augusta pirkuma līguma 3.7.punkta atzīšanu par spēkā neesošu, kas Zemgales apgabaltiesā saņemta pēc lietas izskatīšanas kasācijas instances tiesā jaunai izskatīšanai sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI" apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2017.gada 14.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ vērsās tiesā ar prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „MARNORI" par parāda piedziņu, kurā norādīja, ka starp prasītāju un atbildētāju 2014.gada 8.augustā tika noslēgts pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. A/ pārdeva atbildētājai nekustamo īpašumu /Nosaukums A/. Atbildētāja samaksāja nolīgto pirkuma maksu 127 000 *euro*, atbildētājas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu tika nostiprinātas zemesgrāmatā.

Saskaņā ar pirkuma līguma 3.7.punkta nosacījumiem prasītājs apņēmās pēc visas pirkuma maksas samaksas samaksāt kapitāla pieauguma nodokli tādā apmērā, lai prasītājam no saņemtās pirkuma maksas paliktu naudas līdzekļi 115 000 *euro*, bet pārējo kapitāla pieauguma nodokļa summu, ja tāda aprēķina rezultātā izveidotos, papildus pirkuma līgumā noteiktajai pirkuma maksai apņēmās samaksāt atbildētāja.

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 11.^{9} panta noteikumiem prasītāja kapitāla pieaugums nekustamā īpašuma pārdošanas rezultātā atbildētājai ir 110 184,43 *euro*. Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta 3.^{1}pantu nodokļu likme kapitāla pieaugumam ir 15 procenti, tādējādi prasītājam aprēķināms nodoklis no kapitāla pieauguma 16 527,66 *euro*, tādējādi prasītājs no saņemtās pirkuma maksas summas kapitāla pieauguma nodokļa samaksai var novirzīt 12000 *euro*, pārējā kapitāla pieauguma nodokļa summa ir 4527,66 *euro*.

Pirkuma līgumā saistības izpildes termiņš netika noteikts, līdz ar to tas nosakāms atbilstoši Civillikuma 1668.^{2} panta noteikumiem. Prasītājs 2016.gada 11.jūlijā nosūtīja atbildētājai vēstuli ar lūgumu veikt parāda pamatsummas 4527,66 *euro* samaksu. Saskaņā ar Civillikuma 1668.^{2} panta pirmās daļas pirmo punktu atbildētājas maksājuma saistības iestāšanās termiņš pret prasītāju par 4527,66 *euro* samaksu iestājās 2016.gada 11.augustā. Atbildētāja samaksu nav veikusi.

Lūdza tiesu piedzīt no SIA „MARNORI" /pers. A/ labā parādu 4527,66 *euro* kā arī visus tiesāšanās izdevumus, noteikt /pers. A/ tiesības saņemt no SIA „MARNORI" likumiskos sešus procentus gadā no neatmaksātās pamatparāda summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei.

[2] SIA „MARNORI" iesniedza tiesā pretprasību pret /pers. A/, lūdzot tiesu atzīt 2014.gada 8.augusta pirkuma līguma, kas noslēgts starp SIA „MARNORI" un /pers. A/, 3.7.punktu par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža.

Uzskata, ka pēc pārdevēja iniciatīvas pirkuma līgumā iekļautais 3.7.punkts ir prettiesisks un uzskatāms par spēkā neesošu. Ne likumā „Par nodokļiem un nodevām", ne arī kādā citā normatīvajā aktā nav paredzēts, ka nodokļu administrācija, ievērojot privātpersonu starpā noslēgtu darījumu par prasījuma tiesību nodošanu, būtu tiesīga pieprasīt nodokļu summu nevis noteiktam nodokļu maksātājam, bet gan citai personai. Privāttiesiskas vienošanās, kas uzliek nodokļu maksāšanas citai personai, ir uzskatāmas par spēkā neesošām, jo vienošanās priekšmets – nodokļu maksāšanas pienākums ir izņemts no privāttiesiskās apgrozības.

Citē Civillikuma 1415.pantu un norāda, ka pirkuma līgumā iekļautais 3.7.punkts ir iekļauts ar mērķi apiet likumu - saskaņā ar šo punktu pārdevējs vēlas gūt ienākumus, bet vienlaikus nevēlas no šiem ienākumiem pilnā mērā nomaksāt likumā noteiktos nodokļus. Jau pats līguma punkts nosaka, ka /pers. A/ vēlējās veikt tikai daļēju nodokļu nomaksu, vienlaikus paturot lielākus ienākumus.

SIA „MARNORI" ir godprātīgi izpildījusi līguma nosacījumus un samaksājusi /pers. A/ pilnu pirkuma maksu, savukārt līguma 3.7.punkts ir atzīstams par spēkā neesošu no tā noslēgšanas brīža.

[3] Ar Jelgavas tiesas 2017.gada 14.decembra spriedumu nospriests sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI" pretprasībU pret /pers. A/ par pušu 2014.gada 8.augustā noslēgtā pirkuma līguma 3.7.punkta atzīšanu par spēkā neesošu noraidīt pilnīgi; /pers. A/ prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „MARNORI" par parāda piedziņu ar prasības summu 4527,66 *euro* apmierināt pilnīgi un piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI" par labu /pers. A/ parādu 4527,66 *euro* un tiesas izdevumus 420,55 *euro*, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,57 *euro*.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] 2014.gada 8.augustā noslēgts pirkuma līgums, kur /pers. A/, atsavinot nekustamu īpašumu /Nosaukums B/ [..], kā pārdevējs vienojies ar SIA „MARNORI" kā pircēju par darījuma būtiskajām sastāvdaļām – tā priekšmetu (līguma 1.1.p.), pirkuma maksu (cenu) 127 000 *euro* (līguma 2.p.), kas ir nekustamā īpašuma atsavināšanas cena, pielīgta norēķinu kārtība. Puses nav vienojušās atcelt pirkuma līgumu, nav vienojušās par citiem samaksas termiņiem.

Nav strīda par to, ka pirkuma līgumā pielīgtā pirkuma masa 127 000 *euro* (2.p.) tikusi samaksāta un pieņemta bez iebildumiem. Atbildētājas īpašuma tiesības uz pirkuma līguma priekšmetu ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

[3.2] Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $11.^9$ panta pirmo daļu, otrās daļas 4. punktu, piekto un septīto daļu prasītāja kapitāla pieaugums ir nosakāms, no nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas 127 000 *euro* atņemot tā iegādes vērtību, ko veido nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība uz 2014.gada 1.janvāri 16 780 *euro* saskaņā ar Valsts zemes dienesta kadastra reģistra datiem un kancelejas nodeva par zemesgrāmatā veiktajām darbībām 35,37 *euro*. Prasītāja kapitāla pieaugums nekustamā īpašuma pārdošanas rezultātā atbildētājam ir 110 184,43 *euro* (127 000 – (16 780 + 35,57)). Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta trešās daļas 1.punktu nodokļa likme kapitāla pieaugumam ir 15 procenti. Aprēķināms nodoklis no kapitāla pieauguma 16 527,66 *euro* apmērā (110 184,43 *euro* x 15%).

Lai prasītāja rīcībā atbilstoši pirkuma līguma 3.7.punktam paliktu naudas līdzekļi 115 000 *euro* apmērā, prasītājs no saņemtās pirkuma maksas kapitāla pieauguma nodokļa samaksai var novirzīt 12 000 *euro* (127 000 – 115 000). Pārējā kapitāla pieauguma nodokļa summa ir 4527,66 *euro* (16 527,66 *euro* – 12 000 *euro*).

Aprēķinā piemērotie skaitļi, kā īpašuma kadastrālā vērtība un kancelejas nodeva par zemesgrāmatā veiktajām darbībām netiek apstrīdēta, ir noteikti nosakāma, pārējie matemātiskās darbības skaitļi izriet no pušu saistībām un likuma (likums „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $11.^9$, 15.panta trešās daļas 1.punkts), to apšaubīt vai atzīt par nepamatotu nav pamata.

[3.3] Pirkuma līguma 3.7.punkts izslēdz to, ka darījuma vērtībā 127 000 *euro* ietilpst visas izmaksas, kā arī visi par šo darījumu maksājamie nodokļi un citi obligātie maksājumi.

Pie darījuma slēgšanas izteikta pušu brīva griba vienoties ar skaidri izteiktu un saprotamu nodomu, pārdevējs noteikti deklarējis, ka viņam nepieciešamā nauda summa, kas paturama, samaksājot visus maksājumus, t.sk., nodokļus, ir 115 000 *euro*, kas pircējam ir bijis zināms. Ar to skaidri izteikta līdzēju griba, to norādot kā patiesu atlīdzību, lietas vērtību, ņemot vērā kā pielīgto arī līguma 2.1., 3.1., 3.3.punktos, līdz ar to to tulkot nav nepieciešams.

Tā kā atbildētāja ir juridiska persona, kas kārto grāmatvedību atbilstoši likumam „Par grāmatvedību" un ar to saistītiem normatīviem aktiem, secināms, ka tā ir vairāk tiesiski aizsargātā puse, jo tai skaidri ir bijis zināms vai arī ticami bija jāzina riski, ko tā uzņēmās, nodibinot šādas saistības.

Tas izskaidro pirkuma līguma 3.7.punktā pielīgto papildus maksājumu un to, ka atbildētāja labprātīgi, nodibinot pušu saistības ar pirkuma līgumu, uzņēmusies pienākumu samaksāt to kā papildus maksājumu, kas ticami un iespējami varētu rasties darījuma rezultātā.

[3.4] Līdz ar to nav pamata secināt, ka prasītājs vēlas iedzīvoties vai ka darījums ticis noslēgts nolūkā apiet likumu vai uzlikt nodokļa maksāšanas pienākumu atbildētājai. Pirkuma līguma 3.7.punkts skaidri nosaka, ka darījuma rezultātā mantiski novērtējama naudas summa, kura nepieciešama kā darījuma rezultātā iegūts mantisks labums īpašniekam, atsavinot lietu, ir noteiktā apmērā, papildus vienojoties par atbildētājas pienākumu veikt papildus maksājumu par summu, kura pārsniegs atlīdzības apmēru, kas noteikti pielīgta pārdevējam.

No Latvijas Republikas Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojuma „Par Civillikuma 1415.panta piemērošanu", kas tiek piemērots šī strīda izšķiršanā, izriet, ka Civillikuma 1415.pants piemērojams kopsakarībā ar Civillikuma 1.pantu. Tātad atbildētājas mērķis kā komersantam - komercsabiedrībai darījuma rezultātā iegūt sev mantisku labu, bet nepildot saistības.

Pirkuma līguma 3.7.punkts ir blakus darījums, kurš ir netieši saistīts ar komersanta veikto komercdarbību, tomēr, neapšaubāmi, ka šī darījuma rezultātā tā iegūst pienākumu samaksāt papildus maksājumu, tā samazinot tai piederošus naudas līdzekļus. Tiesa to apsver, jo pretprasītāja norādījusi uz apstrīdētā darījuma prettiesisko dabu, tostarp, neatļautu darbību Civillikuma 1415.panta izpratnē.

[3.5] Šis darījums pēc būtības nesaista nodokļu administrāciju, bet noregulē tiesiskās attiecības, kur atbildētāja kā pircēja uzņēmusies noteiktu maksājuma saistību pret prasītāju, tā nodrošinot viņa pienākumu izpildi pret valsti. Uzskatīt to par prettiesisku nav pamata. Tāpat nav pamata uzskatīt, ka prasītājs to izlieto sev par labu, jo maksājums viņam nepieciešams, lai norēķinātos ar valsti, savukārt pie līguma slēgšanas noteikti pielīgts, ka šo maksājumu ar naudas līdzekļiem nodrošinās atbildētāja. Pārdevējs darījuma rezultātā gūst savas mantas pieaugumu 115 000 *euro* apmērā, pārējos ar darījumu saistītos maksājumus, tostarp, valsts un kancelejas nodevas, noteikti ar pielīgto saistību uzņēmies pircējs.

Vērtējot darījuma mērķi Civillikuma 1415.panta kontekstā, tas acīmredzami ir nodot īpašumā lietu, saņemot par to noteikti pielīgtu maksu un papildus maksājumus, kas ar nodokļiem neapliekas, tādēļ to atzīt par prettiesisku nav pamata. Nodokli ar nodokli neapliek. Nodokļu maksāšanas

pienākuma izpildei prasītājam piešķirt naudas līdzekļus uzņēmies pircējs ar pušu nodibinātu saistību, to atzīt par prettiesisku nav pamata. Nav pamata šaubām, ka tāds uz likuma pamata, ņemot vērā prasības summu, tās aprēķinu, prasītājam ir jāsamaksā valstij. Tā maksāšanas pienākums var tikt izpildīts, saņemot pielīgto maksājumu no atbildētājas, kas ir prasības summas apmērā.

[3.6] Nepamatots ir viedoklis un arguments, ka nodokļa maksāšanas pienākums ar to tiek uzlikts atbildētājai, jo, saistību tiesības nodibinot, skaidri pielīgts papildus maksājums, ar kuru atbildētāja uzņēmās pienākumu samaksāt papildus līgumā noteiktajai pirkuma maksai daļu no kapitāla pieauguma nodokļa, ja tāds tiks aprēķināts, prasītājam, kuram savukārt ar šiem naudas līdzekļiem, ir pienākums norēķināties ar valsti.

Nodoms ir skaidrs, tas darījuma tulkošanu neprasa. Gribas izteikums un īstums nav apstrīdēti, to apšaubīt nav pamata.

Civillikuma 1415.pantu piemērot strīdā nav pamata. Tāpat arī 1413., 1414. pantu nolūkā izslēgt no vienošanās saistību ar pielīgtu atbildētājas pienākumu, kas raksturo taisnīgu atlīdzību par pirkumu, kas ir noteikti nosakāma. Tas izslēdz apgalvojumu, ka prasītājs vēlas netaisnīgi iedzīvoties jeb atbrīvoties no pienākuma maksāt nodokļus valstij.

Tā kā nodokļu maksājumi ar nodokli netiek aplikti, šāda pielīgta kārtība nav pretrunā ne ar likumu, ne ar pušu saistīto interesi, ir samērīga un taisnīga.

[4] Par Jelgavas tiesas spriedumu SIA „MARNORI" iesniedza apelācijas sūdzību, kura pamatota ar turpmāk norādīto.

Tiesa ir izteikusi nepamatotu un neargumentētu subjektīvu viedokli (sprieduma 9.lapa un 10.lapa), ka atbildētāja investīcijas, iespējams, nav atmaksājušās. Civilprocesa principi paredz, ka visus pierādījumus lietā sniedz puses vai arī lūdz tiesu izprasīt šīs ziņas. ?

Ņemot vērā to, ka prasītājs ir cēlis prasību par kapitāla pieauguma nodokļa summas piedziņu, tad prasītāja pienākums ir iesniegt pierādījumus par aprēķināto kapitāla pieauguma nodokļa summu. Lietā nav iesniegti pierādījumi — /pers. A/ iesniegtā deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma, nav iesniegti arī Valsts ieņēmumu dienesta aprēķini, gadījumā, ja /pers. A/ ļaunprātīgi nav iesniedzis termiņā nodokļu deklarāciju, lietā nav neviena apliecinājuma, ka /pers. A/ būtu veicis kapitāla pieauguma nodokļa samaksu.

Ja pēc kapitāla pieauguma nodokļa samaksas /pers. A/ paliktu mazāk par 115 000 *euro*, tad viņš būtu varējis vērsties pie SIA „MARNORI" risināt jautājumu par iespējamas papildu samaksas saņemšanu, pierādot, ka kapitāla pieauguma nodokļa summas aprēķins ir lielāks, nekā tika paredzēts līguma slēgšanas brīdī. Attiecīgi bija jāvienojas par pirkuma maksas palielināšanu, taču šāds lūgums no prasītāja nav saņemts.

Tiesa nepamatoti ir uzskatījusi, ka kapitāla pieauguma nodokļa summa nosakāma, ņemot vērā īpašuma kadastrālo vērtību un pārdošanas summu. Tiesai lietā bija jānoskaidro, kāds ir kapitāla pieauguma nodokļa aprēķins un vai vispār šāds nodoklis ir ticis samaksāts. Prasītājs novilcināja aprēķina sniegšanu līdz pat šai dienai, jo atbildētājam joprojām nav sniegts deklarētā un aprēķinātā kapitāla pieauguma nodokļa aprēķins.

Tiesa nav ņēmusi vērā apsvērumu, ka atbildētāja nav iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un tāda nevar būt. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju loks noteikts likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", un tās ir tikai fiziskas personas.

Nekustamā īpašuma atsavināšanas cena saskaņā ar pirkuma līgumu bija 127 000 *euro.* Gadījumā, ja puses būtu vienojušās par vēl kādu papildu maksu /pers. A/, tad arī šī maksa būtu pieskaitāma nekustamā īpašuma atsavināšanas cenai, un tādejādi ienākums no kapitāla pieauguma būtu aprēķināms, pieskaitot pie summas 127 000 *euro* /pers. A/ aprēķināto kapitāla pieauguma nodokļa summu. Faktiski tiek palielināta ar pirkuma līgumu noteiktā pirkuma maksa. Ja tiek grozīta pirkuma maksa, būtu jāsniedz nodokļu deklarāciju grozījumi, atbildētājam būtu jāgroza gada pārskati, ko nepieļauj likuma „Par nodokļiem un nodevām" 16.panta 6.punkts. Šī pat iemesla dēļ iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarāciju nav iespējams izmainīt /pers. A/, bet tieši šīs deklarācijas mainīšana vai iesniegšana ir vienīgais pamats un veids, lai samaksātu papildus nodokli.

Tiesa nepamatoti nav vērtējusi, ka /pers. A/ rīcība ir pretēja labiem tikumiem, un jau sākotnēji līguma 3.7.punkts paredz to, kas faktiski nav iespējams - nodokļu nomaksas pienākumu pārlikt no vienas personas citai. Vienlaikus šajā punktā iekļautais ir pārdevēja skaidri izteikta vēlme apiet likumu, t.i., saskaņā ar šo punktu pārdevējs vēlas gūt ienākumus, bet vienlaikus nevēlas no šiem ienākumiem pilnā apmērā nomaksāt ar likumu noteiktos nodokļa maksājumus. Līguma 3.7.punkts jau sākotnēji bija uzskatāms par spēkā neesošu, tādēļ atbildētāja uzskata, ka /pers. A/ rīcība, pieprasot papildus maksājumus vairāk kā divus gadus pēc darījuma izpildes un nesniedzot jebkādus pierādījumus par prasībā iekļautās summas aprēķinu, ir prettiesiska un neētiska. Lūdz tiesu /pers. A/ prasību pret SIA „MARNORI" par 4527,66 *euro* piedziņu noraidīt.

[5] Ar Zemgales apgabaltiesas 2019.gada 18.marta spriedumu prasība noraidīta pilnīgi, pretprasība apmierināta.

Ar Senāta Civillietu departamenta 2020.gada 2.jūlija spriedumu Zemgales apgabaltiesas 2019.gada 18.marta spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesai.

Ar Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 9.novembra lēmumu, ievērojot Ministru kabineta 2020.gada 6.novembra rīkojumu „Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu", Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, noteikta lietas izskatīšana rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus lietā, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, prasība ir apmierināma, pretprasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts sūdzībā.

No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētāja spriedumu ir pārsūdzējusi pilnībā.

[7] Civilprocesa likuma 432.panta piektā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesas 2017.gada 14.decembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tāpēc Zemgales apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un līdz ar to atzīst, ka Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

[8] Civilprocesa likuma 430.panta trešajā daļā noteikts, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Pušu starpā nav strīda par lietas faktiskajiem apstākļiem, kas norādīti pirmās instances tiesas spriedumā un atreferēti šī sprieduma 3.1 punktā.

[9] Lietā ir strīds par to, vai atbildētājai ir pienākums papildus pirkuma līguma 2.1.punktā noteiktajai maksai 127 000 *euro* vēl samaksāt 4527,66 *euro* saskaņā ar pirkuma līguma 3.7. punktu.

[10] Senāta Civillietu departaments, izskatot prasītāja kasācijas sūdzību, spriedumā norādījis, ka „prasības pieteikumā prasības priekšmets un pamats atklāts skaidri un saprotami: prasītājs lūdz piedzīt papildu pirkuma maksu atbilstoši Civillikuma 1587., 2021.pantam un pirkuma līguma 3.7.punktā pielīgtajam.

Šīs pušu vienošanās mērķis paredz atbildētājas maksājuma saistību pret prasītāju, nevis nodokļa samaksas pienākumu valstij prasītāja vietā.

Prasītājs iedzīvotāju ienākuma nodokli 16 527,66 *euro* no saņemtās pirkuma maksas ir samaksājis, kas ir pretprasības un apelācijas sūdzības pamatarguments atbildētājas iebildumiem par prasībā iekļautās summas pamatojumu un aprēķinu.

Konkrētos apstākļus nevērtējot šādā aspektā, apelācijas instances tiesa, taisīdama pirmās instances tiesas spriedumam pretēju spriedumu, nonākusi pie kļūdainiem, turklāt savstarpēji izslēdzošiem secinājumiem gan prasījuma kvalifikācijā un par līguma punkta spēkā esību, gan par Civillikuma 1414. un 1415.panta piemērošanu, kā tas pareizi norādīts kasācijas sūdzībā."

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 476.panta pirmo daļu likuma iztulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas šo lietu izskata no jauna. Apelācijas instances tiesa atzīst, ka tiesai obligāti ņemams vērā kasācijas instances tiesas spriedumā izteiktais attiecībā uz lietas strīdīgo apstākli par to, ka prasības priekšmets ir pirkuma maksa atbilstoši Civillikuma 1587., 2021.pantam un pirkuma līguma 3.7.punktā pielīgtajam.

Līdz ar minēto tiesa atzīst, ka, izskatot lietu no jauna, nav atkārtoti jāizvērtē atbildētāja iebildumi pret prasību saistībā ar pirkuma maksu un to, ka atbildētāja nav iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un tai nav jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis par darījumu.

[11] Apelācijas instances tiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesas 2017.gada 14.decembra spriedumā ir pilnīgi un vispusīgi analizēti strīdus apstākļi, līdz ar to atkārtoti tos pašus motīvus nav nepieciešams norādīt.

[12] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja apelācijas sūdzība nav pamatota turpmāk norādīto argumentu dēļ.

[12.1] Noraidāmi apelācijas sūdzības argumenti par pirmās instances tiesas spriedumā minēto, ka atbildētāja investīcijas, iespējams, nav atmaksājušās, jo šim apstāklim nav tiesiskas nozīmes konkrētā strīda izšķiršanai.?

[12.2] Lietā ir iesniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par to, ka /pers. A/ ir iesniedzis deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma par 2015.gada augustu, un samaksātais ienākuma nodoklis ir 16 527,66 *euro*, līdz ar to noraidāmi ir apelācijas sūdzībā izteiktie iebildumi par to, ka lietā nav iesniegti prasījumu pamatojoši pierādījumi par aprēķināto kapitāla pieauguma nodokļa summu, iesniegto deklarāciju un nodokļa samaksu (lietas 110.lapa), kā arī informācija par īpašuma kadastrālo vērtību īpašuma iegūšanas brīdī 2014.gadā (lietas 109.lapa).

[12.3] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka atbilstoši pirkuma līguma 3.7.punktam, ja /pers. A/ paliktu mazāk par 115 000 *euro*, tad viņš būtu varējis vērsties pie SIA „MARNORI" risināt jautājumu par iespējamas papildu samaksas saņemšanu, un attiecīgi bija jāvienojas par pirkuma maksas palielināšanu, taču šāds lūgums no prasītāja nav saņemts.

Tiesa šādam pirkuma līguma 3.7.punkta iztulkojumam nepiekrīt, jo minētajā punktā ir skaidri un nepārprotami norādīts, ka pircējs piemaksās papildus pirkuma maksas starpību, ja tāda izveidosies aprēķina rezultātā pēc kapitāla pieauguma nodokļa samaksas.

[12.4] Noraidāmi apelācijas sūdzībā izteiktie iebildumi par to, ka kapitāla pieauguma nodokļa summa nav nosakāma, ņemot vērā īpašuma kadastrālo vērtību un pārdošanas summu

Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $11.^9$ panta septīto daļu, ja nekustamais īpašums iegūts, atjaunojot īpašuma tiesības, tad par iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata minētā nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību (aktuālo).

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, ka saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" $11.^9$ panta pirmo daļu, otrās daļas 4.punktu, piekto un septīto daļu prasītāja kapitāla pieaugums ir nosakāms no nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas 127 000 *euro*, atņemot tā iegādes vērtību, ko veido nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība uz 2014.gada 1.janvāri 16 780 *euro* saskaņā ar Valsts zemes

dienesta kadastra reģistra datiem (lietas 109.lapa, 112.-114.lapa) un kancelejas nodeva par zemesgrāmatā veiktajām darbībām 35,37 *euro*. Prasītāja kapitāla pieaugums nekustamā īpašuma pārdošanas rezultātā atbildētājam ir 110 184,43 *euro* (127 000 *euro* – (16 780 *euro* + 35,57 *euro*)). Saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta 3.[1] daļu (likuma redakcijā, kas bija spēkā no 01.06.2014. līdz 31.12.2014.) nodokļa likme kapitāla pieaugumam ir 15 procenti. Aprēķinātais nodoklis no kapitāla pieauguma ir 16 527,66 *euro* (110 184,43 *euro* x 15%).

Lai prasītāja rīcībā atbilstoši pirkuma līguma 3.7.punktam paliktu naudas līdzekļi 115 000 *euro* apmērā, prasītājs no saņemtās pirkuma maksas kapitāla pieauguma nodokļa samaksai var novirzīt 12 000 *euro* (127 000 – 115 000). Pārējā kapitāla pieauguma nodokļa summa ir 4527,66 *euro* (16 527,66 *euro* – 12 000 *euro*).

Kā redzams no prasītāja aprēķinātās un jau samaksātās nodokļa summas, nodokļa summa ir aprēķināta pareizi un nodoklis 16 527,66 *euro* apmērā ir samaksāts valsts budžetā (lietas 110.lapa).

[12.5] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā apsvērumu, ka atbildētāja nav iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja.

Tiesa jau norādīja iepriekš, ka no līguma 3.7.punkta izriet nevis atbildētāja pienākums maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet gan pirkuma maksu, ja pēc nodokļa nomaksas pārdevējam no saņemtās pirkuma maksas paliktu mazāk par 115000 *euro*. 4527,66 *euro* ir daļa no pirkuma maksas, par ko puses vienojušās līguma 3.7.punktā, nevis atbildētāja maksājamais nodoklis.

[13] Tiesa atzīst, ka šajā lietā nav tiesiskas nozīmes apelācijas sūdzībā norādītajam argumentam par to, ka, ja pirkuma maksa tiek palielināta, prasītājam būs jāmaksā papildus nodoklis un jāsniedz nodokļu deklarāciju grozījumi. Jautājumi par prasītāja nodokļu nomaksu nav šīs lietas izskatīšanas priekšmets, un šis arguments nav pamats prasības noraidīšanai un pretprasības apmierināšanai.

[14] Senāta Civillietu departaments 2020.gada 2.jūlija spriedumā norādījis, ka prasītāja subjektīvajām vēlmēm, mērķim un rīcībai apstrīdētā līguma noslēgšanā un nodokļu jomā saistītajiem apstākļiem strīda izšķiršanā nav juridiskas nozīmes, jo konkrētajā gadījumā darījuma dalībnieku paustā griba netiek apšaubīta. Noslēdzot pirkuma līgumu, atbildētāja noteikumiem ar visām no tā izrietošām juridiskām sekām ir piekritusi. Civilajās tiesiskajās attiecībās valda privātautonomijas jeb līgumu brīvības princips, kuram atbilstoši subjekti ir vienlīdzīgi (līdztiesīgi), tie brīvi stājas līgumattiecībās, un katras personas ziņā ir izvēlēties līgumpartneri, slēgt vai neslēgt kādu līgumu, noteikt līguma formu un saturu, ciktāl to neierobežo likuma imperatīvās normas.

Civillikuma 1431.pants noteic, ka akta parakstīšana, vienalga, vai tas attiecas uz pašu parakstītāju vai trešo personu, uzskatāma par piekrišanu šim aktam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms un ja viņam tajā tiesiskā darījumā, uz kuru akts attiecas, ir personīga interese un ierunas tiesība. Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Civillietu tiesas kolēģija pilnībā noraida apelācijas sūdzības argumentus par /pers. A/ rīcību, kas atbildētājas ieskatā ir pretēja labiem tikumiem, nodokļu nomaksas pienākuma pārlikšanu uz atbildētāju, prasītāja vēlmi izvairīties no nodokļu samaksas un, ka /pers. A/ rīcība, pieprasot papildus maksājumus, ir prettiesiska un neētiska, jo šiem apgalvojumiem nav nekāda pamata, ņemot vērā, ka atbildētāja, parakstot līgumu, pirkuma maksai un līguma 3.7.punktā noteiktajai samaksas kārtībai ir piekritusi.

Līdz ar minēto prasība ir apmierināma pilnīgi, un no atbildētājas prasītāja labā piedzenama pirkuma maksas daļa 4527,66 *euro*, bet atbildētāja pretprasība ir noraidāma pilnīgi.

[15] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa prasību apmierinājusi pamatoti, pilnīgi un vispusīgi izvērtējusi pierādījumus lietā, bet apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu prasības noraidīšanai.

[16] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.patu nosakāmas prasītāja tiesības saņemt no atbildētājas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) likumiskos sešus procentus no nesamaksātās parāda summas.

[17] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no atbildētājas prasītāja labā piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi – valsts nodeva 415,85 *euro* (lietas 7.lapa), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,27 *euro* (lietas 8., 55.lapa).

[18] Lietas izskatīšanas gaitā radušies izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu lietas dalībniekiem, kas nav samaksāti iepriekš – 1,08 *euro* (lietas 154.lapa), kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu piedzenami valsts ienākumos no atbildētājas.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš 10 dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.- 434.pantu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

/pers. A/, personas kods /personas kods/, prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību „MARNORI", reģistrācijas Nr.40003416204, par parāda piedziņu ar prasības summu 4527,66 *euro* apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI”, reģistrācijas Nr.40003416204, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā pirkuma maksas parādu 4527,66 *euro* un tiesas izdevumus 423,12 *euro*, samaksu veicot AS “Swedbank” kontā Nr. /konta numurs/, bankas kods: HABALV22.

Noteikt /pers A/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI”, reģistrācijas Nr.40003416204, likumiskos sešus procentus no neatmaksātās parāda summas līdz sprieduma pilnīgai izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI”, reģistrācijas Nr.40003416204, pretprasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, 2014.gada 8.augustā noslēgtā pirkuma līguma 3.7.punkta atzīšanu par spēkā neesošu noraidīt pilnīgi.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MARNORI”, reģistrācijas Nr.40003416204, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,08 *euro*.

Noteikt atbildētājai termiņu labprātīgai sprieduma izpildei desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2020.gada 23.decembrī.

Tiesnese referente I.Belicka

Tiesnese S.Maršāne

Tiesnese I.Skudra